

**Program na podporu aplikovaného výzkumu a inovací
THÉTA 2**

VII

Příloha 3a

doc. Ing. Jiří Krechl, CSc.

září 2022

Soulad s právním rámcem a pravidly pro veřejnou podporu	ANO
---	-----

Kontrolní list			Prio.	Ideal	Autor v1	Poznámka
sst	A1	Naplňování základních koncepcí a strategických dokumentů České republiky	9	9	9	Základní koncepce a strategické dokumenty energetické politiky České republiky tvoří ne vždy zcela přehledný propletenec. Vývoj od počátku roku 2022, tedy zejména energetická krize a válka na Ukrajině, postavil řadu jistot mimo dosah. Hlavní přednost koncepce programu THÉTA 2 spatřuji v možnosti pružně reagovat na okamžité výzvy celospolečenské potřeby, a to s co nejmenší prodlevou, ale i zachycení emergentních globálních témat, pro která je v národní výzkumné komunitě dostatečné kritické množství expertízy schopné rychlého rozvoje.
	A2	Spolupráce výzkumné a aplikační sféry	9	9	9	Širší rámec spolupráce výzkumné a aplikační sféry je nastaven dobře a ověřen v programech, které předcházely obecně (například Alfa, Epsilon, TRIO, NCK) nebo specificky (THÉTA). V konkrétních výzvách bude potřebné udržet takové zadávací podmínky, které donutí obě sféry k prokazatelně účinné spolupráci, tedy že výzkumná organizace nebude pouhou ozdobou prostého inženýrského díla bez prvků výzkumné nejistoty a naopak účast firmy clonou pro zastřený základní výzkum.
	A3	Aplikační potenciál výstupů/výsledků projektů	9	9	9	Zkušenosti z minulých programů nasvědčují, že je aplikační potenciál často s různou mírou demagogie ohýbán a formalizován. Deklarace aplikačního potenciálu by měla být v maximální míře vedena doložitelným dopadem, což lze zjednodušit na odpověď "kdo to chce, proč a k čemu?".

Aktuální	A4	Navazování spolupráce na tzv. dlouhodobé perspektivy	9	9	9	Potenciál pro dlouhodobé spolupráce spatřuji v podpoře zapojení do dodavatelských řetězců v energetických technologiích. U skutečně komplexních technologických celků má inovační cyklus vzdálený časový horizont a uplatnění výsledků výzkumu a vývoje tak není bezprostředně viditelné.
	A5	Budování mezinárodní spolupráce ve VaVal	9	9	9	Budování mezinárodní spolupráce je dlouhodobou bolestí národního VaVal. Nízká účast v komunitárních programech - zejména Horizon Europe - je především dána relativní dostupností národních prostředků, a to zejména v rezortních programech. Podpora aktivit napomáhajících dosažení synergických a efektů s podobnými nástroji v komunitárních programech na evropské úrovni je nanejvýš žádoucí.
	A6	Naplňování aktuálních prioritních výzkumných cílů České republiky	9	9	9	Program THÉTA 2 by měl především reagovat na jeden z úkolů stanovených Státní energetickou koncepcí ČR, totiž Podpora výzkumu, vývoje a inovací zajišťující konkurenceschopnost české energetiky (včetně dodavatelského průmyslu pro energetiku) a podpora školství, s cílem nutnosti generační obměny a zlepšení kvality technické inteligence v oblasti energetiky. V této souvislosti je třeba vyzvednout druhou část úkolu, zlepšení kvality technické inteligence lze těžko dosáhnout jinak, než že školství bude reflektovat skutečné kompetenční potřeby energetiky a kvalitu tříbit v projektech účinné spolupráce.
		Suma 1 část, absolutně	0	486	486	
		Suma 1 část, relativně, %	0	100	100	

Z1	Analýza řešené problematiky	3	9	9	Program THÉTA 2 se odkazuje na celou řadu více či méně souvisejících dokumentů, Státní energetickou koncepcí počínaje a RIS3 strategií konče. Potřebné zkušenosti však čerpá z programu THÉTA, jehož je přímým následníkem. Vzhledem k tomu, že příliš neakcentuje mezioborový přesah, nebude obtížné se vymezit k programům rezortním. Společenský význam je nesporný, ale nesmí být rozmělněn akceptováním vágních nebo měkkých dopadů.
Z2	Specifikace cílů	8	9	9	Koncepce jasně vyjmenovává, jaké změny má být prostřednictvím programu dosaženo. Ovšem ekonomický přínos by bylo vhodné ověřit prostřednictvím kontrafaktuální analýzy, například na vzorku subjektů s podobnou historií, ale z programu nepodpořených. Celkový společenský příspěvek má řadu neměřitelných ale pozitivních dopadů, například v podpoře společensky odpovědného přístupu, který ale nesmí být vydáván za univerzální kritérium úspěšnosti projektu.
Z3	Stanovení přínosů a dopadů	9	9	9	Program správně akcentuje nutnost metriky podle dopadů, které definuje především jako ekonomický přínos pro subjekt samotný, celý sektor energetiky nebo zvýšení kompetencí v případě výzkumných organizací. Rozhodně nesmí při ex post hodnocení sklouznout ke vstupním parametrům, jako jsou vynaložené prostředky, vytvořené metodiky bez doloženého zájmu o jejich aplikaci a podobně.
Z4	Model intervenční logiky	7	9	9	Intervenční logika je srozumitelně propracována a navázaná na indikátory. Domnívám se, že klíčovou roli má motivační účinek čili otázka, zda by podpořený subjekt do řešení vstupoval bez vidiny veřejné podpory. Projekty přijaté k podpoře musí být zřetelně motivovány potřebností tématu, ne příležitostí využít veřejné prostředky.

Z5	Vazba na priority	7	9	3	Vazbu na priority je snazší definovat pro takto fokusovaný program než pro programy průřezové. O to větší je však nebezpečí, že jiné, zejména resortní programy, přijmou k řešení projekty, které budou tyto priority naplňovat také.
Z6	Zdůvodnění výdajů	7	9	9	Celková suma výdajů je patrně v rovnováze s reálnou absorpční kapacitou. Oceňuji její vyšší úroveň v podprogramu 3, která umožní financovat projekty s vyšší mírou výzkumné nejistoty i očekávané a žádoucí větší zapojení výzkumných organizací. Obecně lze konstatovat, že návrh rozpočtu, i v letech, je řádně zdůvodněn a v souladu s klíčovými předpisy.
Z7	Definování aktivit a příjemců	4	9	9	Přesné vymezení způsobilých uchazečů a další parametry budou předmětem přípravy jednotlivých veřejných soutěží. V obecné rovině je definice způsobilých nákladů, příjemců a podporovaných aktivit nastavena vhodně, je řízena platnými předpisy a opírá se o zkušenosti z předchozích programů. Rozlišuje mezi charakterem a velikostí podpořených subjektů.
Z8	Vymezení způsobu realizace	3	9	9	Vymezení způsobu realizace je erudované a nezapře rozsáhlou zkušenost z předchozího programu THĚTA.
Z9	Způsob hodnocení a výběru projektů	7	9	9	Kritéria hodnocení jsou zřejmá, důležité bude vzhledem k akcentu na kvalitu projektů sestavit dostatečný zásobník hodnotitelů, kteří budou současně kvalitní a nepodjatí. To je v podmínkách malého státu a koncentrované odborné komunity mimořádně obtížné.

cení	Z10	Způsob monitorování	3	9	9	Indikátory jsou stanoveny vhodně, ale dosáhnout správné vypovídací hodnoty nebude snadné zejména pokud jde o skutečné dopady, které je často obtížné vystihnout jednoduchou numerickou korelací.
	Z11	Definice rizik spojených s realizací	2	9	9	Rozbor rizik je realistický, ale domnívám se, že podceňuje význam kvality projektů a to jak v návrhu, tak v realizaci. Naopak riziko nízkého zájmu žadatelů by sice programu nesvědčilo, ale společenský dopad by rozhodně nebyl devastační. Překryv s jinými programy riziko nepředstavuje, THÉTA 2 je svou tematickou podstatou fokusovaný. Výjimkou, a to podstatnou, je program Národní centra kompetence 2, kde přinejmenším jedno z center bude mít ambice, které se zaměřením THÉTA 2 zásadně kolidují.
		Suma 2 část, absolutně	0	540	498	
		Suma 2 část, relativně, %	0	100	92	
	H1	Využití zkušeností z předchozích programů	3	9	9	Zkušenosti jsou využity beze zbytku.
	H2	Výchozí hodnocení návrhu programu	5	9	9	K dispozici je velmi kvalitně zpracované ex-ante hodnocení, které obsahuje řadu doporučení.
	H3	Vypořádání a zapracování připomínek	7	9	9	Doporučení hodnotitele, který zpracoval ex-ante hodnocení byla při revizi konceptu programu respektována.
	H4	Metodika hodnocení programu	9	9	9	Metodika hodnocení respektuje intervenční logiku, důraz by měl být kladen především na dopady, což je v mnoha případech obtížné jednoduše kvantifikovat jedním parametrem. Lze očekávat, že v osmileté budoucnosti programu nebude metodika hodnocení rigidní, ale postupně uzavírané výzvy přinesou inspiraci pro její vylepšení pro ty následující.

Hodnot	H5	Datová základna pro hodnocení programu	6	9	3	Datová základna pro kvantitativní hodnocení je bezesporu kvalitní a robustní (STARFOS resp. ISVaVal). Složitější bude hodnocení skutečných dopadů, které se zřejmě neobejde bez rozsáhlé kontrafaktuální analýzy s využitím modelových příkladů nepodpořených subjektů a rovněž terénního výzkumu.
	H6	Plán a rozpočet hodnocení programu	4	9	3	Harmonogram průběžného hodnocení je obvyklý a logický, závěrečné hodnocení by nemělo sklouznout ke kvantifikaci vstupních parametrů, ale držet se především ekonomického efektu projektu. Hodnocení dopadů programu se neobejde bez kontrafaktuální analýzy (tedy zda intervence byla potřebná nebo nebyla dokonce škodlivá tím, že zakonzervovala stav), a to v návrhu postrádám. Financování jednotlivých fází programu nezatíží rozpočet programu samotného.
		Suma 3 část, absolutně	0	306	246	
		Suma 3 část, relativně, %	0	100	80	
		Suma celkem, absolutně		1332	1230	
		Suma celkem, relativně, %		100	92	

Prio.: (0 - 9), 0=min, 9=max

Korelace: 0,1,3,9; 0=není korelace,

Nevyhovující < 30%

Upravit 31%-79%

Doporučit k realizaci >79%

